

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 1Obdo/19/2025                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 8621200546                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 30.06.2026                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Erika Čanádyová          |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2026:8621200546.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Čanádyovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Miroslavy Janečkovej, v spore žalobcu JUDr. Ondrej Gajdošech, so sídlom Krmanova 14, 040 01 Košice, IČO: 42 105 234, správca konkurznej podstaty úpadcu Y.O., narodená X. júna XXXX, bytom D. zastúpený advokátskou kanceláriou SUCHÝ & PARTNERS s. r. o., so sídlom Horná 13, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 52 826 791, proti žalovanému AGROSLUŽBY Svidník, s.r.o., so sídlom Stropkovská 474, 089 01 Svidník, IČO: 31 734 154, o zaplatenie 10 256,96 eura s príslušenstvom, vedenom pôvodne na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 1C/7/2021, v súčasnosti na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. SK-1C/7/2021, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 10Co/29/2023-185 z 27. augusta 2024, takto

### rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovanému p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

### Odôvodnenie

1. Pôvodný Okresný súd Svidník (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom sp. zn. 1C/7/2021 z 30. januára 2023 (ďalej aj „rozsudok súdu prvej inštancie“) žalobu žalobcu zamietol a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %. Rozhodol tak o žalobe žalobcu, ktorou sa voči žalovanému domáhal vydania bezdôvodného obohatenia v sume 10 256,96 eura s príslušenstvom.

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca svoju žalobu odôvodnil tým, že úpadca (Y.O.) ako nájomca dňa 29. apríla 2015 uzatvoril so Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom Búdková 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17 335 345 (ďalej aj „prenajímateľ“ alebo „SPF“ alebo „fond“) Nájomnú zmluvu č. 00347/2015-PNZ-P40129/15.00, v znení Dodatku č. 03446/2016-PNZ-P40129/15.01 z 8. februára 2017 (ďalej aj „nájomná zmluva“) na dobu určitú, a to do 31. októbra 2025.

V zmysle nájomnej zmluvy nie je nájomca (Y.O.) oprávnený pozemky, ktoré má v prenájme od Slovenského pozemkového fondu, akýmkoľvek spôsobom odstúpiť do užívania inému subjektu (nájomcovi), bez súhlasu fondu. V zmysle nájomnej zmluvy sa zmluvné strany (prenajímateľ a úpadca) dohodli, že ročné nájomné za prenajaté pozemky je určené dohodou vo výške 4 076,15 eura a výška ročných sadzieb za prenajatú pôdu sa bude upravovať o medziročnú infláciu vyhlásenú Štatistickým úradom Slovenskej republiky (ďalej len „štatistický úrad“). Dňa 6. apríla 2017 žalovaný ako nadobúdateľ uzatvoril s Y.O. - SRH, s miestom výkonu činnosti Ladomirová č. 118, 090 03 Ladomirová, IČO: 42 028 469 ako prevodcom (ďalej len „prevodca“ alebo aj „úpadca“) Zmluvu o postúpení užívacích práv k poľnohospodárskej pôde (ďalej len „zmluva o postúpení užívacích práv“), ktorej predmetom bol prevod užívacích práv, ako aj ostatných práv súvisiacich s užívaním poľnohospodárskych pozemkov v katastrálnych územiach O. a D. o veľkosti 207,64 ha. V zmysle článku II ods. 3 zmluvy o postúpení užívacích práv prevodca (Y.O.) prehlásil že z dôvodu prevodu užívacích práv k poľnohospodárskym pozemkom uvedených v článku I ods. 1 tejto zmluvy si nebude uplatňovať žiadne peňažné nároky alebo dotácie od PPA alebo iného orgánu za užívanie poľnohospodárskych pozemkov uvedených v článku I ods. 1 tejto zmluvy. Prevod užívacích práv a povinností z prevodcu (Y.O.) na žalovaného ako na nadobúdateľa sa v zmysle tejto zmluvy uskutočnil bezodplatne. Žalobca má za to, že Zmluva o postúpení užívacích práv k poľnohospodárskej pôde zo 6. apríla 2017 je ex tunc neplatná. Žalovaný s úpadcom (Y.O.) neuzatvoril žiadnu podnájomnú zmluvu, na základe ktorej by žalovaný bol oprávnený užívať a obhospodarovať pôdu, ktorú má Y.O. v nájme a napriek tomu, bez súhlasu Slovenského pozemkového fondu žalovaný túto pôdu užíva. Uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 2K/17/2017 z 15. decembra 2017 bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka: Y.O., narodená X. U. XXXX, trvale bytom D. a do funkcie správcu bol ustanovený JUDr. Ondrej Gajdošech, so sídlom kancelárie Krmanova 14, 040 01 Košice. Citované uznesenie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 68/2018 z 9. apríla 2018. Podľa žalobcu zmluva, ktorou žalovaný deklaruje, že nadobudol užívacie práva k nehnuteľnostiam úpadcu porušuje zásadu poctivého obchodného styku a zároveň tvrdí, že bola uzavretá za nápadne nevýhodných podmienok. Žalovaný ku dnešnému dňu užíva a obhospodaruje pôdu bez akéhokoľvek právneho dôvodu. Ďalej žalobca namietal i to, že neoprávneným prevodom užívacích práv odo dňa vyhlásenia konkurzu dochádza k ukráteniu veriteľov, nakoľko v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) by bolo riadne uhrádzané nájomné súčasťou súpisu majetku úpadcu, z ktorého by následne došlo k pomernému uspokojeniu pohľadávok veriteľov. Nadobudnutím užívacích a ostatných práv súvisiacich s užívaním poľnohospodárskych pozemkov preukázateľne dochádza k ukráteniu veriteľov v konkurznom konaní. Preto žalobcovi vznikol nárok požadovať od žalovaného vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 10 256,96 eura, čo predstavuje nájomné pomerne vypočítané k prenajímateľ pôde na základe nájomnej zmluvy uzatvorenej medzi SPF a úpadcom za obdobie rokov 2017 až 2020, navyšované o medziročnú infláciu vyhlásenú Štatistickým úradom Slovenskej republiky.

3. Súd prvej inštancie vec po právnej stránke posúdil podľa ustanovení § 451 ods. 1 a 2, § 663 a § 666 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) a ustanovení § 132 ods. 1, 2 a 3, § 149, § 153 ods. 1, § 154, § 187 ods. 1 a 2, § 191 ods. 1, § 215 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

4. Súd prvej inštancie poukázal na to, že v rámci procesnej povinnosti pravdivo a úplne opísať rozhodujúce skutočnosti (povinnosť tvrdenia) žalobca opísal v žalobe skutočnosti, ktoré za takéto podľa vlastného presvedčenia považoval (§ 132 ods.1 CSP). Povinnosť označiť dôkazy na ich preukázanie sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že počas konania neboli preukázané jej tvrdenia, a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jej neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť, významná podľa hmotného práva na rozhodnutie o veci nebola preukázaná, a teda výsledky zhodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver o pravdivosti a ani o

nepravdivosti tvrdenej skutočnosti. Dôkazné bremeno ohľadne určitých skutočností leží na tej strane sporu, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky, ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tvrdí. Záver o tom, že strana sporu neunesla dôkazné bremeno je možné urobiť len vtedy, keď súd riadne a úplne vykonal všetky dôkazy, ktoré strana sporu označila na preukázanie svojho tvrdenia. Stranou označený dôkaz súd neuskutoční iba v prípade, že jeho prostredníctvom nie je možné preukázať pre vec rozhodnú skutočnosť.

5. Vo svojom rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca vymedzil predmet konania tak, že žiadal od žalovaného vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 10 256,96 eura. Na žalobcovi bolo bremeno tvrdenia, ako aj dôkazné bremeno ohľadom splnenia všetkých zákonných predpokladov, ktorými sú získanie bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, protiprávnosť jeho získania, majetková ujma na strane žalobcu a príčinná súvislosť medzi protiprávnym získaním bezdôvodného obohatenia žalovaným a majetkovou ujmovou žalobcu. Pojmovým znakom bezdôvodného obohatenia je absencia relevantného právneho dôvodu vzniku tohto obohatenia.

6. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca vymedzil predmet konania tak, že požadoval zaplatenie bezdôvodného obohatenia, pretože žalovaný užíval predmetnú poľnohospodársku pôdu na základe zmienenej Zmluvy o postúpení užívacích práv k poľnohospodárskej pôde zo 6. apríla 2017, ktorú žalobca považuje za neplatnú ex tunc. Podľa žalobcu žalovaný užíva a obhospodaruje pôdu bez akéhokolvek právneho dôvodu a užívaním poľnohospodárskej pôdy mohol úpadca získať majetkový prospech. Výška bezdôvodného obohatenia podľa žalobcu predstavuje sumu pomerne vypočítanú k prenajatej pôde na základe nájomnej zmluvy, pričom sa jedná o obvyklé nájomné v danom čase. Žalobca poukázal na to, že nadobudnutím užívacích práv k pôde žalovaným dochádza k ukráteniu veriteľom v konkurznom konaní.

7. Pre účely tohto konania bola podľa súdu prvej inštancie zásadná otázka platnosti zmluvy o postúpení užívacích práv k poľnohospodárskej pôde uzavretej podľa § 269 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“) medzi prevodcom Y.Y. a nadobúdateľom AGROSLUŽBY Svidník, s.r.o. zo 6. apríla 2017, pretože podstatou tejto žaloby bola neplatnosť tejto zmluvy, od ktorej žalobca odvíjal svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. V tejto súvislosti žalobca poukázal na ustanovenia nájomnej zmluvy z 29. apríla 2015, uzatvorenej medzi úpadcom a Slovenským pozemkovým fondom, podľa ktorej (čl. VI. bod 10) nájomca nie je oprávnený pozemky, ktoré má v prenájme od Slovenského pozemkového fondu akýmkoľvek právnym spôsobom odstúpiť do užívania inému subjektu - nájomcovi, bez súhlasu fondu a ďalej, podľa čl. VI. bod 14 zmluvy nájomca nebol oprávnený dať pozemky do podnájmu. Uvedená nájomná zmluva bola uzatvorená podľa zákona č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o nájme poľnohospodárskych pozemkov“) a § 663 a nasl. Občianskeho zákonníka.

8. Súd prvej inštancie ustálil, že nebolo sporné, že medzi úpadcom a žalovaným nebola uzatvorená podnájmná zmluva (čl. VI. bod 14 nájomnej zmluvy). Posudzovaná zmluva o postúpení užívacích práv bola uzatvorená podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka ako bezodplatná a na uvedenú zmluvu sa vzťahoval zákaz prenajímateľa uvedený v čl. VI. bod 10 nájomnej zmluvy. Podľa súdu prvej inštancie, nerešpektovanie nesúhlasu prenajímateľa v danom prípade nespôsobuje neplatnosť zmluvy o postúpení užívacích práv, avšak zakladá prenajímateľovi vo vzťahu k nájomcovi určité zákonné oprávnenia, ktorými sú právo odstúpiť od zmluvy podľa § 666 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Nie je možné prijať záver o neplatnosti zmluvy o postúpení užívacích práv, pretože vyššie uvedené ustanovenia, týkajúce sa právnych následkov porušenia zákazu prenajímateľa, by boli v právnej úprave nadbytočné. Bolo by v rozpore s právnou logikou, ak by zákonodarcu upravoval právny inštitút výpovede zmluvy alebo odstúpenia od zmluvy, ktorá by mala byť absolútne neplatná. Nedodržanie podmienok (v danom prípade zákaz prenajímateľa uvedený v čl. VI. bod 10 nájomnej zmluvy) je porušením podmienok právneho vzťahu nájmu, ktorý zakladá zmluvnú alebo mimozmluvnú zodpovednosť nájomcu prejavujúcu sa napríklad v možnosti prenajímateľa dať nájomcovi výpoveď z nájmu. S ich nedodržaním však zákon

výslovne nespája absolútnu neplatnosť podnájomného vzťahu (bližšie rozhodnutie NS SR 6 M Cdo 21/2011). V predmetnej veci nebola síce uzatvorená odplatná podnájomná zmluva, ale bezodplatná zmluva o postúpení užívacích práv podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, avšak právna argumentácia týkajúca sa jej platnosti je totožná ako pri uzatvorení podnájomnej zmluvy. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že nájomná zmluva uzatvorená medzi úpadcom a Slovenským pozemkovým fondom je do dnešného dňa platná a účinná a nedošlo k ukončeniu tohto nájomného vzťahu, čo potvrdil i žalobca vo vyjadrení zo 17. októbra 2022. Z uvedeného súd prvej inštancie vyvodil existenciu hlavného záväzkového vzťahu, t. j. nájomnej zmluvy, ktorá je podmienkou existencie akcesorického zmluvného vzťahu, a to zmluvy o postúpení užívacích práv.

9. Súd prvej inštancie zdôraznil, že predpoklady pre priznanie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia musia byť splnené kumulatívne a pokiaľ nie je splnený čo i len jeden z nich, nie je možné tento nárok žalobcovi priznať. Podľa súdu prvej inštancie žalobca nepreukázal základný predpoklad dôvodnosti žaloby, a to protiprávnosť získania bezdôvodného obohatenia, ktoré malo spočívať v absolútnej neplatnosti právneho úkonu - zmluvy o postúpení užívacích práv. Nebolo preto účelné a hospodárne zaoberať sa otázkou majetkového prospechu (bezdôvodného obohatenia) na strane žalovaného, či vzniklo, v čom spočívalo a v akej výške. Rovnako nebolo účelné zaoberať sa tým, či na strane úpadcu došlo k nejakej majetkovej ujme v príčinnej súvislosti s protiprávne získaným bezdôvodným obohatením na strane žalovaného. Naviac, žalobca skutkovo špecifikoval majetkovú ujmu úpadcu všeobecne, spočívajúcu v tom, že úpadca nemohol pôdu riadne užívať až do roku 2025 (čo navodzuje dojem, že by malo ísť o majetkovú ujmu spočívajúcu v nedosiahnutom výnose - zisku z podnikania), ale na inom mieste špecifikuje výšku bezdôvodného obohatenia vo forme obvyklého nájomného v danom čase. Majetková ujma na strane úpadcu nebola v konaní preukázaná a zostala len v rovine tvrdenia. V záujme ochrany práv veriteľov v konkurznom konaní bol žalobca oprávnený odporovať právnomu úkonu - zmluve o postúpení užívacích práv, postupom podľa § 57 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácií.

10. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý mal v konaní plný úspech, priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

11. O odvolaní žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 10Co/29/2023-185 z 27. augusta 2024 (ďalej aj „rozsudok odvolacieho súdu“) tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

12. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd odvolanie žalobcu vyhodnotil ako nedôvodné. Odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol, pričom skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistenom skutkovom stave. Na týchto skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania, pričom nemožno mať pochybnosti ani o správnosti právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie.

13. Odvolací súd zdôraznil, že jednou z relevantných posudzovaných otázok bolo, či došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného, resp. z akého dôvodu. Poznamenal, že právna teória i judikatúra diferencuje medzi bezdôvodným obohatením bez právneho dôvodu a v prípade neplatnosti právneho úkonu. O plnenie bez právneho dôvodu v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka ide v prípade užívania nehnuteľností bez nájomnej, či inej zmluvy alebo iného titulu, oprávňujúceho tieto nehnuteľnosti užívať. V prípade takéhoto plnenia získava majetkovú hodnotu ten, kto plnenie prijíma bez právneho dôvodu, bez poskytovania náhrady za vykonávanie jemu patriacich oprávnení a bez toho, aby sa jeho majetok zmenšil o prostriedky vynaložené v súvislosti s právnym vzťahom zakladajúcim právo užívať nehnuteľnosť. Na rozdiel od bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, v prípade neplatnosti právneho úkonu ide o stav, že došlo k plneniu na základe zmluvy, ktorá sa ukázala ako neplatná. Dôsledkom neplatnej zmluvy je povinnosť zmluvných strán si vrátiť všetko, čo plnením

nadobudli. Zo zákona vyplýva, že ak ide o plnenie z neplatnej zmluvy, vzájomnú povinnosť vrátiť plnenie majú iba zmluvné strany (m. m. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/64/2018 z 25. februára 2021).

14. Odvolací súd uviedol, že žalobca si v konaní uplatňoval svoj nárok titulom bezdôvodného obohatenia, pričom zamieňal oba vyššie spomenuté dôvody, kým žalovaný popieral akékoľvek obohatenie na úkor žalobcu, preto dôkazné bremeno preukázať bezdôvodné obohatenie bolo na strane žalobcu. Základným predpokladom vzniku bezdôvodného obohatenia je na jednej strane vznik objektívne merateľného majetkového prospechu u obohateného (povinného), pričom k zväčšeniu jeho majetku došlo v rozpore s právom uznanými dôvodmi, a na druhej strane vznik majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch u postihnutého (oprávneného). Dôkaz o existencii bezdôvodného obohatenia na strane obohateného musí poskytnúť postihnutý, ktorý žalobou na súde žiada o vydanie bezdôvodného obohatenia, resp. jeho peňažnú náhradu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/262/2018 z 27. januára 2022).

15. Ďalej odvolací súd vysvetlil, že cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na sporovej strane bez ohľadu na jej procesné postavenie a jej nesplnenie má za následok také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou v opačnom procesnom postavení než je strana, ktorá nesplnila alebo nedostatočne splnila svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamena automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy, prípadne výnimočne aj iné než navrhnuté dôkazy, a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad pričíta tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t. j. zodpovednosť za preukázanie skutočnosti významných z hľadiska hmotného práva.

16. Podľa odvolacieho súdu, už súd prvej inštancie správne poznamenal, že zo žaloby nie je zrejmé, či sa žalobca domáha vrátenia bezdôvodného obohatenia vo forme ušlého zisku alebo nezaplateného nájomného. Zdôraznil, že pre uznanie ušlého zisku treba preukázať relevantnú mieru pravdepodobnosti, že by sa zisk aj dosiahol. Samotný podnikateľský zámer, ktorý nebol realizovaný, nie je takou okolnosťou, ktorá by pri obvyklom slede udalostí viedla ku konkrétnemu zisku (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 252/2022 z 28. apríla 2022). Tvrdenie žalobcu, že úpadca mohol na predmetných nehnuteľnostiach hospodáriť a vytvárať majetkový prospech je vysoko nepravdepodobné, keďže na majetok úpadcu bol ešte v tom istom roku vyhlásený konkurz. Úpadca prestal uhrádzať Slovenskému pozemkovému fondu nájomné a túto povinnosť podľa zmluvy o postúpení užívacích práv na seba prevzal žalovaný. Úpadca ešte pred vyhlásením konkurzu podal dňa 20. septembra 2017 Slovenskému pozemkovému fondu žiadosť o zrušenie nájomnej zmluvy a skutočnosť, že fond túto žiadosť nevybavil do dátumu vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu nemôže byť pričítané na ťarchu žalovaného.

17. Odvolací súd poukázal na skutočnosť, že žalobca svoj nárok zakladal na tvrdení, že zmluva o postúpení užívacích práv medzi žalovaným a úpadcom je absolútne neplatná. Odvolací súd súhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že porušenie nájomnej zmluvy medzi úpadcom a Slovenským pozemkovým fondom nezakladá absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení práv. Treba mať na zreteli, že žalovaný uzavrel predmetnú zmluvu s úpadcom in bona fide a nedobromyseľnosť žalovaného v konaní žalobca nepreukázal. Žalobca svoju aktívnu vecnú legitimáciu odôvodnil tým, že úpadca a žalobca ako správca konkurznej podstaty úpadcu predstavujú v hmotnoprávnom vzťahu tú istú zmluvnú stranu. Sám žalobca uviedol, že neplatnosť zmluvy o postúpení užívacích práv spôsobil úpadca tým, že porušil zmluvnú povinnosť voči Slovenskému pozemkovému fondu vyplývajúcu z nájomnej zmluvy. V reakcii na to odvolací súd zdôraznil, že dovoliť sa neplatnosti právneho úkonu nie je oprávnený ten, kto neplatnosť sám spôsobil alebo vyvolal, ako aj jeho právny nástupca.

18. Záverom odvolací súd odkázal na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v zmysle ktorej, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti добросовестный o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným; pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená (§ 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Na tom, kto nadobudnutie v dobrej viere popiera, bude, aby túto domnienku vyvrátil, t. j. aby podal dôkaz zlej viery nadobúdateľa, a na jeho ťarchu pôjde, pokiaľ sa mu to nepodarí. Oprávnený držiteľ má právo vec užívať v rovnakom rozsahu ako vlastník a z tohto užívania mu vo vzťahu k vlastníkovi nevznikajú žiadne povinnosti; jediná povinnosť, ktorú oprávnený držiteľ voči vlastníkovi má, je povinnosť vydať mu vec. Oprávnený držiteľ teda nie je povinný vydať vlastníkovi to, o čo sa užívaním jeho veci obohatil, a to ani podľa ustanovení o bezdôvodnom obohatení; vzťahy medzi vlastníkom a držiteľom ohľadne vydania úžitkov veci treba posudzovať len podľa § 130 a nasl. Občianskeho zákonníka (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/64/2018 z 25. februára 2021).

19. V dôsledku uvedeného, považoval odvolací súd za správne rozhodnutie súdu prvej inštancie keď zamietol žalobu z dôvodu, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby, ako aj v závislom výroku o náhrade trov konania, postupom podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

20. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania, ktoré je povinný nahradiť neúspešný žalobca.

21. Žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) podal proti rozsudku odvolacieho súdu v celom rozsahu dovolanie tvrdiac, že je nezákonné, nepreskúmateľné a arbitrárne. Prípustnosť dovolania žalobca odôvodnil odkazom na ustanovenie § 420 písm. f) v spojení s § 431 ods. 1 CSP majúci za to, že odvolací súd svojím rozhodnutím nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V dovolaní navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil príslušnému súdu na ďalšie konanie a priznal žalobcovi právo na náhradu trov dovolacieho konania.

22. V prvom rade dovolateľ namietal konštatovanie odvolacieho súdu v odseku 19 odôvodnenia jeho rozsudku, kde odvolací súd prisvedčil názoru prvoinštančného súdu, že zo žaloby nie je zrejmé, či sa žalobca domáha vrátenia bezdôvodného obohatenia vo forme ušlého zisku alebo nezaplateného nájomného. Tento názor odvolacieho súdu žalobca poprel s tým, že počas celého konania tvrdil, že sa domáha obvyklého nájomného v danom čase na základe nájomnej zmluvy uzatvorenej medzi úpadcom (Y.O.) a Slovenským pozemkovým fondom. V nájomnej zmluve bol dojednaný nájom za prenajaté pozemky vo výške 4 076,15 eura, pričom táto výška nájomného sa na nasledujúce roky upravovala o medziročnú infláciu vyhlásenú štatistickým úradom. Výška nájomov, ktoré žalobca požaduje, predstavuje za rok 2017 sumu 4 352,02 eura, za rok 2018 sumu 4 460,82 eura, za rok 2019 sumu 4 581,26 eura a za rok 2020 sumu 4 668,30 eura. Spolu tak nájomné z nájomnej zmluvy predstavuje sumu 18 062,40 eura, pričom sa jedná o obvyklé nájomné v čase užívania pozemkov, z ktorého správca vychádzal pri výpočte výšky bezdôvodného obohatenia. Úpadca mal neplatnou zmluvou o postúpení užívacích práv previesť pôdu vo výmere 207,64 ha, čo predstavuje 56,70 % z celkovej úpadcom prenajatej pôdy od Slovenského pozemkového fondu (celková prenajatá pôda bola vo výmere 365,6520 ha). Celková výška nájomného za roky 2017 až 2020 predstavuje sumu vo výške 18 062,40 eura a z tejto sumy predstavuje 56,70 % (výmera pozemkov Slovenského pozemkového fondu prevedených na žalovaného) sumu 10 256,96 eura, ktorú si žalobca titulom bezdôvodného obohatenia uplatňuje v tomto konaní. Žalobca má za to, že preukázal a odôvodnil, čo v konaní požaduje, čoho sa domáha a akým výpočtom danú sumu vypočítal.

23. Ďalej dovolateľ nesúhlasil ani s názorom odvolacieho súdu vyjadreným v odseku 19 odôvodnenia

jeho rozsudku podľa ktorého tvrdenie žalobcu, že úpadca mohol na predmetných nehnuteľnostiach hospodáriť a vytvárať majetkový prospech je vysoko nepravdepodobné, keďže na majetok úpadcu bol ešte v tomto roku vyhlásený konkurz. Úpadca prestal uhrádzať SPF nájomné, túto povinnosť podľa zmluvy o postúpení užívacích práv na seba prevzal žalovaný. Toto tvrdenie sa snažil dovolateľ vyvrátiť tým, že zákon o konkurze a reštrukturalizácii umožňuje prevádzkovať podnik aj po vyhlásení konkurzu s tým, že ho vykonáva ustanovený správca a dochádza k nemu v prípade, ak je hospodárenie ekonomicky výhodné a dokáže veriteľom priniesť ďalšie finančné prostriedky do konkurznej podstaty, z ktorých budú následne uspokojené ich prihlásené pohľadávky.

24. Rovnako dovolateľ namietal názor odvolacieho súdu vyjadrený v odseku 20 odôvodnenia jeho rozsudku, v zmysle ktorého odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že porušenie nájomnej zmluvy medzi úpadcom a Slovenským pozemkovým fondom nezakladá absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení práv. Treba mať na zreteli, že žalovaný uzavrel predmetnú zmluvu s úpadcom in bona fide, nedobromyselnosť žalovaného v konaní žalobca nepreukázal... Tu treba uviesť, že dovolateľ sa neplatnosti právneho úkonu nie je oprávnený ten, kto neplatnosť sám spôsobil alebo vyvolal, ako aj jeho právny nástupca. Ide o prejav jednej zo zásad občianskeho práva, podľa ktorej sa nie je možné dovolieť vlastnej nepoctivosti. V prípade, ak je oprávnenému právom poskytovaná ochrana, v žiadnom prípade nemôže ťažiť z vlastného nepoctivého správania. Žalobca s uvedeným tvrdením nesúhlasí, keďže z článku IV. bod 10 nájomnej zmluvy vyplýva, že nájomca nie je oprávnený bez súhlasu Slovenského pozemkového fondu odstúpiť pozemky do užívania inému subjektu. Z uvedeného je podľa dovolateľa zrejmé, že bez súhlasu Slovenského pozemkového fondu nemôže dôjsť k platnému postúpeniu užívacích práv na tretiu osobu a z tohto dôvodu je zmluva o postúpení užívacích práv uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným absolútne neplatná, pričom táto skutočnosť nastáva ex lege a pôsobí ex tunc voči každému s tým, že sa jej môže dovolieť každý, kto má na tom naliehavý právny záujem, a to bez časového obmedzenia.

25. Taktiež dovolateľ namietal názor odvolacieho súdu, že by žalovaný uzatvoril so žalobcom zmluvu o postúpení práv bona fide, keďže je nepravdepodobné, že by žalovaný uzatvoril nájomnú zmluvu bez toho, aby sa oboznámil s jej textom a bol oboznámený o tom, aké práva sú mu postupované, najmä akú sumu sa zaväzuje uhrádzať v zmysle nájomnej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a Slovenským pozemkovým fondom. Aj v prípade, ak by nájomná zmluva so Slovenským pozemkovým fondom nebola absolútne neplatná, dovolateľ má za to, že podľa formy a obsahu je podnájomnou zmluvou. Z článku III. bod 1. zmluvy o postúpení užívacích práv vyplýva, že bezodplatný je prevod užívacích práv, t. j. uzatvorenie zmluvy, nie samostatné užívanie. Podnájomná zmluva sa riadi ustanoveniami nájomnej zmluvy, v zmysle ktorých je nájomná zmluva vždy odplatná a strana, ktorá prenájíma nejaké práva má nárok na odplatu. Z toho vyplýva, že žalobcovi prináležala za užívanie pôdy odplata, ktorá však zo strany žalovaného nebola poskytovaná počas celého obdobia, kedy žalovaný pôdu užíval. Dovolateľ namietal, že konajúce súdy sa touto skutočnosťou nezaoberali a ustálili, že zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným je platná, bez zohľadnenia ďalších žalobcom v konaní tvrdených skutočností. Záverom dovolateľ uviedol, že zo Žiadosti o poskytnutie súčinnosti - odpoveď z 9. mája 2018, ktorý poskytol Slovenský pozemkový fond správcovi úpadcu je zrejmé, že táto nájomná zmluva bola ku dňu poskytnutia súčinnosti t. j. ku dňu 9. mája 2018 platná a účinná, nakoľko samotný Slovenský pozemkový fond vyzval správcu na ukončenie nájomnej zmluvy, pričom zo strany správcu k ukončeniu nájomnej zmluvy so Slovenským pozemkovým fondom nedošlo. Z tohto dôvodu tvrdenia žalovaného o tom, že je v zmluvnom vzťahu so Slovenským pozemkovým fondom nie sú a ani nemôžu byť pravdivé, keďže by to znamenalo, že Slovenský pozemkový fond má uzatvorené dve nájomné zmluvy k rovnakým pozemkom s rôznymi subjektami.

26. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že dovolateľ výhradami k právnym záverom odvolacieho súdu a polemikou s právnymi názormi odvolacieho súdu, na ktorých spočíva napadnutý rozsudok, spája svoje presvedčenie, že odvolací súd procesným postupom neakceptoval jeho právne názory, a teda ani nenamietal chyby a nesprávnosti v procese prejednávania sporu (v procedúre jeho vedenia), ale zreteľne namietal, že rozhodnutia týchto súdov spočívajú na (podľa jeho názoru) nesprávnom právnom posúdení sporu.

Žalovaný namieta, že právne posúdenie veci nezakladá dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP. Podľa žalovaného, žalobca svoj nárok odôvodňoval iba tým, že zmluva o postúpení užívacích práv je ex tunc neplatná. Žalovaný považuje za irelevantné, či je táto zmluva platná alebo neplatná, resp. právne účinná alebo neúčinná (§ 57 a nasl. zákona o konkurze a reštrukturalizácii), nakoľko žalobca by v žiadnom prípade nebol nositeľom hmotno-právnych oprávnení v právnom vzťahu, z ktorého je vyvodzovaný žalobou uplatnený nárok a ktorý sa vzťahuje výlučne na údajné užívanie bližšie nešpecifikovaných nehnuteľností, v bližšie nešpecifikovanej výmere a období žalovaným. Pôdu, ktorá tvorí poľnohospodársky pôdny fond vo vlastníctve štátu podľa § 1 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku, ako aj pôdu neznámych vlastníkov podľa § 18 predmetného zákona, spravuje Slovenský pozemkový fond, ktorý je aj príjemcom odplaty za ich užívanie. Žalobca by mohol mať nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaným iba vtedy, ak by preukázal, že zaplatil Slovenskému pozemkovému fondu odplatu za užívanie presne špecifikovaných nehnuteľností, ktoré boli v skutočnosti využívané žalovaným. Túto okolnosť pritom žalobca nepreukázal a ani netvrdil. Záverom žalovaný navrhol, aby bolo dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. f) CSP odmietnuté a bol mu priznaný nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

27. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal žalobca včas, v rozsahu, v akom bolo napadnuté rozhodnutie vydané v jeho neprospech (§ 424 CSP), zastúpený advokátskou kanceláriou podľa § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

28. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

29. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

30. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky: a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

31. Podľa § 431 ods. 1, ods. 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

32. Podľa § 432 ods. 1, ods. 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

33. V posudzovanom prípade žalobca podal dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Tvrdil, že rozhodnutím odvolacieho súdu mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Tvrdil, že rozhodnutím odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie boli porušené procesné postupy voči žalobcovi. Považoval tieto rozhodnutia za nezákonné. Poukázal na bod 19. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom odvolací súd skonštatoval, že už súd prvej inštancie správne pripomenul, že zo žaloby nie je zrejmé, či sa žalobca domáha vrátenia bezdôvodného obohatenia vo forme ušlého zisku alebo nezaplateného nájomného. Poukázal, že tento záver je nesprávny, nakoľko počas celého konania tvrdil, že sa domáha obvyklého nájomného v danom čase, z nájomnej zmluvy č.

00347/2015 - PNZ - P40129/15.00 z 8. februára 2012, ktorá predstavuje výšku nájomného za roky 2017 až 2020 tak, ako ich špecifikoval v celkovej výške 18 062,40 eura, čo je výška obvyklého nájomného za užívanie pozemkov, z ktorého správca vychádzal pri výpočte bezdôvodného obohatenia. Nesúhlasil s tvrdením odvolacieho súdu, vyjadreným v bode 19. odôvodnenia rozsudku, v ktorom odvolací súd skonštatoval, že tvrdenie žalobcu, že úpadca mohol na predmetných nehnuteľnostiach hospodáriť a vytvárať majetkový prospech je vysoko nepravdepodobná, keďže na majetok úpadcu bol ešte v tom istom roku vyhlásený konkurz. Úpadca prestal uhrádzať SPF nájomné, túto povinnosť podľa zmluvy o postúpení užívacích práv na seba prevzal žalovaný. Ďalej poukazoval na bod 20. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu a konštatoval, že žalobca s tvrdeniami odvolacieho súdu uvedenými v bodoch 19. a 20. odôvodnenia rozsudku nesúhlasí s tvrdením, že porušenie nájomnej zmluvy medzi úpadcom a Slovenským pozemkovým fondom nezakladá absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení práv. Poukazoval na článok VI. bod 10. nájomnej zmluvy a tvrdil, že bez súhlasu SPF nemôže dôjsť k platnému postúpeniu užívacieho práva na tretiu osobu a z tohto dôvodu zmluva o postúpení užívacích práv uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným nemôže byť platná, preto žalobca trvá na tom, že zmluva o postúpení užívacích práv je absolútne neplatným právny úkon. Taktiež nesúhlasil s tvrdením, že žalovaný uzatvoril so žalobcom zmluvu o postúpení užívacích práv bona fide, nakoľko je zrejmé, že žalovaný musel byť oboznámený, aké práva sú postupované a je nepravdepodobné, že by uzatvoril zmluvu bez toho, aby sa oboznámil s textom nájomnej zmluvy. Tieto dovolacie dôvody vymedzil v bode 4. dovolania.

34. Dovolací súd k tomuto žalobnému dôvodu poukazuje na to, že žalovaný uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré odvodzoval od obsahu zmluvy o postúpení užívacích práv zo 6. apríla 2017, ktorú považoval za absolútne neplatný právny úkon pre rozpor s ustanoveniami nájomnej zmluvy, konkrétne s článkom VI. bod 10. nájomnej zmluvy. V žalobe poukázal, že v zmysle nájomnej zmluvy bol nájom dohodnutý ročne vo výške 4 076,15 eura, bližšie však žalovanú istinu v žalobe nešpecifikoval. V odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie uviedol, že bezdôvodné obohatenie, t. j. uplatnenú výšku vypočítal z nájomnej zmluvy, na základe ktorej bol dojednaný nájom za prenajaté pozemky vo výške 4 076,15 eura a výška nájmu za jednotlivé roky predstavuje sumu špecifikovanú za rok 2017 - 2020 v celkovej výške 18 062,40 eura a obsahovala aj medziročnú infláciu. Uvedená žalovaná istina predstavuje obvyklé nájomné v čase užívania pozemkov, z ktorého správca vychádzal pri výpočte bezdôvodného obohatenia. Vo svojom vyjadrení zo 14. októbra 2021 (č. l. 60 spisu) žalobca uviedol, že v prípade, ak by nedošlo k neoprávnenému prevodu užívacích práv na žalovaného, prenajatú pôdu by mohol úpadca riadne užívať až do roku 2025 a užívaním a obhospodarovaním pôdy mohol získať majetkový prospech, o ktorý bol neplatným právny úkon - zmluvou o postúpení užívacích práv k poľnohospodárskej pôde zo dňa 06. apríla 2017 ukrátený. V ďalšom vyjadrení zo 17. októbra 2022 (č. l. 118 spisu), žalobca uviedol skutočnosti, že výška nájomného sa odvíjala od nájomnej zmluvy úpadcu a SPF, zmluva je podľa žalobcu platná a účinná a nedošlo k ukončeniu tohto nájomného vzťahu. Žalobca uviedol rovnaké skutkové a právne dôvody uplatneného nároku, čo sa týka vyčíslenia bezdôvodného obohatenia ako v predchádzajúcich vyjadreniach, podanej žalobe a odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

35. Žalovaný tvrdil, že žalobca nepreukázal vznik bezdôvodného obohatenia, že úpadca, v čase uzatvárania zmluvy o postúpení užívacích práv k pozemkom, mal uzavretú platnú zmluvu so Slovenským pozemkovým fondom. Tvrdil, že neboli špecifikované nehnuteľnosti užívané konkrétne žalovaným, ktoré boli predmetom zmluvy o postúpení užívacích práv k pozemkom. Dovolateľ spochybňuje bod 19. a 20. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, spochybňuje úvahy a závery odvolacieho súdu k hodnoteniu uplatneného nároku, čo do charakteru bezdôvodného obohatenia, jeho špecifikáciu, spochybňuje výklad odvolacieho súdu v súvislosti s konkurzom na úpadcu a tvrdenia o nepravdepodobnosti získaného majetkového prospechu úpadcu z hospodárenia na predmetných nehnuteľnostiach. Ďalej poukázal, že žalovaný v konaní nepreukázal, že riadne platil SPF nájomné a že so SPF je v zmluvnom vzťahu.

36. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľ spochybňuje závery odvolacieho súdu vyjadrené v bode 20. odôvodnenia jeho rozhodnutia, spochybňuje právne posúdenie veci súdmi ohľadom názoru, že porušenie nájomnej zmluvy medzi úpadcom a Slovenským pozemkovým fondom nezakladá absolútnu neplatnosť

zmluvy o postúpení práv. Dovolateľ podal dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP. Pokiaľ spochybňuje právne posúdenie veci odvolacím súdom, bolo potrebné, aby v súlade s ustálenou judikatúrou a právnou úpravou dovolania, dovolacie dôvody podľa § 421 CSP riadne formuloval.

37. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Pokiaľ dovolateľ nevymedzí ním tvrdený dovolací dôvod uvedeným spôsobom, je to dôvod pre odmietnutie dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

38. Aby na základe dovolania podaného podľa tohto ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť najskôr splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré patrí aj riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania, a teda či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení, môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP totiž dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

39. Z hľadiska ustanovenia § 421 CSP môže byť relevantná len otázka právna (nie skutková), ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním, nie však právna otázka, ktorá podľa dovolateľa mala byť riešená. Musí pritom ísť o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (§ 432 ods. 1 CSP) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci - zároveň platí, že ak by, naopak, bola vyriešená správne, súdy (alebo prinajmenšom ten z nich, ktorý rozhodol v druhej inštancii) by nevyhnutne rozhodli (rozhodol) inak - teda spôsobom pre dovolateľa priaznivejším (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 9Cdo/188/2020 z 30. júna 2022).

40. Ústavný súd Slovenskej republiky opakovane judikoval, že pri vymedzení dovolacích právnych otázok nemá byť najvyšší súd formalistický a má sa snažiť autenticky porozumieť dovolateľovi. Na strane druhej však najvyšší súd, pri dovolacom dôvode nesprávneho právneho posúdenia, nemôže hádať, akú právnu otázku dovolateľ žiada preskúmať. Nevyhnutným predpokladom dovolacieho prieskumu v tejto súvislosti je, aby právna otázka z dovolania priamo vyplývala a taktiež, aby z dovolania vyplývalo aj právne posúdenie, ktoré dovolateľ považuje za nesprávne s uvedením, v čom spočíva táto nesprávnosť (porovnaj napr. sp. zn. III. ÚS 32/2024 z 25. januára 2024, sp. zn. II. ÚS 291/2021 z 30. septembra 2021, sp. zn. I. ÚS 115/2020 zo 6. októbra 2020).

41. Dovolateľ právne posúdenie veci odvolacím súdom nespochybnil riadne formulovaným dovolacím dôvodom podľa § 421 CSP, preto nebolo možné právne posúdenie veci odvolacím súdom podľa § 421 CSP preskúmať z dôvodu, že v súlade s ustálenou judikatúrou a úpravou CSP dovolateľ takto dovolací dôvod neformuloval, dovolací súd konštatuje neprípustnosť dovolacieho dôvodu podľa § 421 CSP.

42. Dovolateľ tvrdil, že nesúhlasil s tvrdeniami, že žalovaný uzatvoril zmluvu v dobrej viere, s posúdením veci súdom prvej inštancie a odvolacím súdom. Konštatuje, že v tomto dovolacom dôvode, vyjadrenom v bode 4. dovolania, spochybňuje dovolateľ skutkové závery a hodnotenie dôkazov odvolacím súdom. Odvolací súd sa vyjadril v bode 20. odôvodnenia rozhodnutia a právne posúdil vec. Dovolateľ sa nestotožnil s posúdením veci odvolacím súdom, že porušenie nájomnej zmluvy medzi úpadcom a Slovenským pozemkovým fondom nezakladá absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení užívacích práv, v súvislosti s porušením článku VI. bod 10. nájomnej zmluvy. Dovolací súd poukazuje, že formulovanie dovolacieho dôvodu v bode 5. dovolania, spochybňuje vykonané dokazovanie, hodnotenie dôkazov a právne závery odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie k posudzovaniu platnosti/neplatnosti uzavretej zmluvy o prevode užívacích práv, rovnako ako predchádzajúce body

dovolania.

43. Dovolací súd uvádza, že v dovolacom konaní nemôže formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvostupňového súdu a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania, pričom takýto dovolací dôvod nie je možné aplikovať v rozhodovaní odvolacieho súdu. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd. Jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania. V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

44. V dovolacom bode 6. a 7. dovolateľ spochybňuje skutkové závery a hodnotenie dôkazov odvolacím súdom, a to listinné dôkazy, odpoveď z 9. mája 2018 označené ako žiadosť o poskytnutie súčinnosti - odpoveď, ďalej závery týkajúce sa uzatvorenia zmlúv medzi žalovaným a SPF, tvrdenia odvolateľa o odplatnosti akejkoľvek zmluvy, vrátane podnájomnej zmluvy, závery odvolacieho súdu, ktorý ustálil, že zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným je platná, tvrdil, že odvolací súd sa nezaoberal ďalšími podstatnými okolnosťami veci a nehodnotil ich. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľ nepreukázal prípustnosť dovolacích dôvodov podľa § 421 CSP. Dovolateľ v súlade s ustálenou súdnou praxou rozsah dovolacieho prieskumu v obsahu dovolania nepreukázal. Je potrebné konštatovať neprípustnosť dovolacieho dôvodu, nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

45. Pokiaľ dovolateľ tvrdil, že si uplatňuje dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP a tvrdil, že odvolací súd nesprávnym postupom, ako aj súd prvej inštancie, mu znemožnil uplatniť jeho práva, dovolací súd konštatuje, že porušenie práv odvolacím súdom a súdom prvej inštancie, žalobca bližšie v dovolaní nešpecifikoval, uviedol len všeobecné tvrdenia. Dovolací súd nezistil v dôvodoch rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení so súdom prvej inštancie, arbitrárnosť, nezdôvodnenie rozhodnutí, porušenie postupu odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie, ktoré by znamenalo porušenie práv dovolateľa.

46. Pre naplnenie existencie vady zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a súčasne 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

47. Pod porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP možno zahrnúť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

48. Dovolací súd preskúmal dovolacie dôvody uplatnené podľa § 420 písm. f) CSP a konštatuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie tvorí jeden celok, pričom je

z nich zrejme, z akých dôvodov bola žaloba žalobcu zamietnutá. Dovolateľ nešpecifikoval konkrétne, v čom vzhliadol porušenie procesného postupu odvolacieho súdu, resp. súdu prvej inštancie, okrem tvrdenia nezákonnosti, arbitrárnosti a nezdôvodnenia súdneho rozhodnutia, bez konkrétnej špecifikácie. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ nesúhlasí s rozhodnutím odvolacieho súdu, ktoré spočíva v hodnotení skutkových zistení súdmi rozhodujúcimi v inštančnom postupe a právnom posúdení veci. Tieto dôvody však nemohli byť predmetom dovolacieho prieskumu, keď zisťovanie skutkového stavu a hodnotenie dôkazov patrí do výlučnej kompetencie súdov nižšej inštancie - odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie a dovolací súd nemá kompetenciu zasahovať do tejto činnosti a procesného postupu súdov.

49. Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je riadne zdôvodnené, z jeho dôvodov vyplýva, na základe ktorých skutočností hodnotí zistený skutkový stav, vykonané dokazovanie a ako dospel k záveru, ktorý vyjadril v dôvodoch napadnutého rozhodnutia (namietaný bod 19. a 20. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu). Nie je možné konštatovať nezdôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu a dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, arbitrárnosť a nezákonnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Dovolateľ nešpecifikoval, v čom zistil nesprávny procesný postup odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie, navyše dovolací súd po preskúmaní dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP nezistil porušenie práv dovolateľa na spravodlivý proces ani porušenie jeho procesných práv a navyše, dovolateľ zastúpený právnym zástupcom bol povinný konkretizovať dôvody, v čom vidí porušenie procesného postupu odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie a konkrétny dovolací dôvod uplatnený podľa § 420 písm. f) CSP. Keďže v tomto smere dovolací dôvod neformuloval, dovolací súd konštatuje neprípustnosť tohto dovolacieho dôvodu a dovolanie ako celok v súlade s § 447 písm. f) CSP odmietol.

50. V dovolacom konaní bol úspešný žalovaný, preto mu proti žalobcovi ako dovolateľovi vznikol nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne v súlade s § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie.

51. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.